

سلفژ را با دیدی گسترده تر تمرین نمائیم

هنرجویانی که با تئوری موسیقی و تا حدودی با هارمونی آشنائی داشته باشند بهتر و آسانتر به نتیجه نهائی تمرینهای سلفژ (که توانائی در خواندن و نوشتن صداهای موسیقی میباشد) میتوانند برسند .

همانطور که هر نوآموزی برای فراگرفتن (خواندن و نوشتن) يك زبان، نخست حرفها و تشکیلات گوناگون آنها را با صدای بلند میخواند تا پس از مدتی بدون بازگو کردن آنها (تنها بوسیله چشم و یادگارهای ذهنی) در فکر خود به صدای حرفها و در نتیجه به معنای کلمهها و جملهها پی میبرد، برای توانائی در خواندن و نوشتن صداهای موسیقی نیز نخست نتها را (که نماینده صداهای گوناگون موسیقی میباشد) با در نظر گرفتن فاصلههای گوناگون آنها نسبت به یکدیگر ، با صدای بلند باید بخوانیم و دقت نمائیم که با تجسم در ذهن خود (با فکر کردن به آن صداها و به ویژه به حالتها و فاصلههای گوناگون آن صداها) بتوانیم آن صداها و فاصلهها را بشنویم .

شکلهای پنجگانه و تنالیتتهای بزرگ و کوچک

در زیر شکلهای پنجگانه تنالیتتهای بزرگ (ماژور) و کوچک (مینور)

برای نمونه نشان داده میشود^۱.

۱ - در این رساله برای کوتاهی سخن ، تنها از دو شکل تنالیتة بزرگ «طبیعی و هارمونیک» و سه شکل تنالیتة کوچک «طبیعی ، هارمونیک و ملودیک» یاد شده است .

بطوریکه میدانیم تنالیتہهای دیگری را نیز میتوان در نظر گرفت که موسیقیهای ملتہای گوناگون (که بنا بر پیش آمدهای تاریخی و به ویژه موقعیت جغرافیائی بایکدیگر دگر گونیہائی دارند) بر پایه آن تنالیتہها استوار گشته است مانند، تنالیتہهای گوناگون معروف به «مدہای کلیسایی» که از موسیقی قدیم یونان (به احتمال قوی از موسیقی خاور میانه قدیم) سرچشمه گرفته اند .

[در نت نویسی کوشش شده است فاصله صداها تا حدودی از لحاظ دید هندسی نیز مراعات گردد]

لودین

سولودین

درین

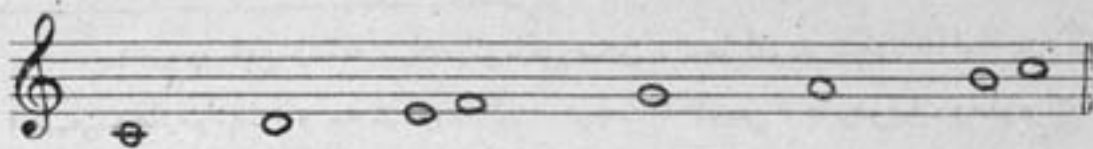
فریزین

لوکرین

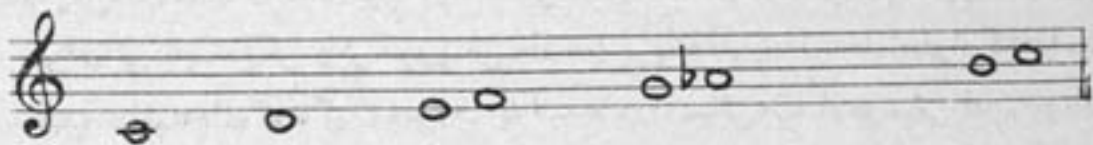
تنالیتہهای معروف به «کولی»

←

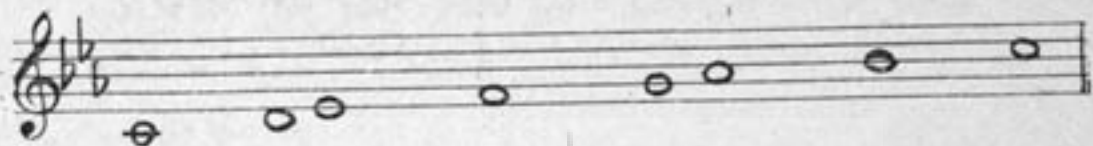
نمونه برای تن‌های بزرگ طبیعی «یونین»

نمونه برای تن‌های بزرگ هارمونیک

نمونه برای تن‌های کوچک طبیعی (تئوریک یا آنتیک) «ائولین»

نمونه برای تن‌های کوچک هارمونیک

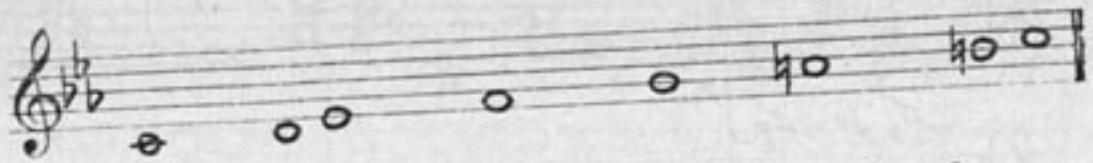
پروژه‌گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی کوچک (مینور)

بزرگ (ماژور)

Two staves of music. The top staff is in treble clef with a common time signature and contains a sequence of seven notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, and B4, all marked with a fermata. The bottom staff is in treble clef with a common time signature and contains a sequence of seven notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, and B4, all marked with a fermata.

علاوه بر اینها از مدهای پنج صدائی بدون نیم پرده و بانیم پرده و همچنین کام تشکیل شده از دوم‌های بزرگ (یک پرده) و مدهای گوناگون موسیقی شرق و به ویژه موسیقی ایران و دیگر میتوان نام برد.

نمونه برای تن‌های کوچک ملودیک

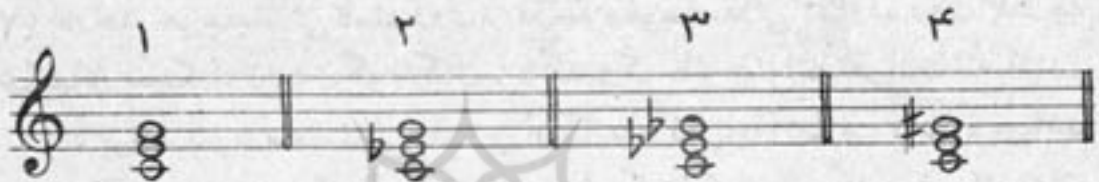

(گام پائین رونده شکل ملودیک همشکل گام کوچک طبیعی است)

شناسائی سه صدائی‌های چهارگانه

سه صدائی‌های درجه‌های يك تا هفت شکل‌های پنجگانه تنالیت‌های بزرگ

و کوچک بر چهار گونه اند :

۱ - سه صدائی بزرگ (پایه ، سوم بزرگ و پنجم درست)

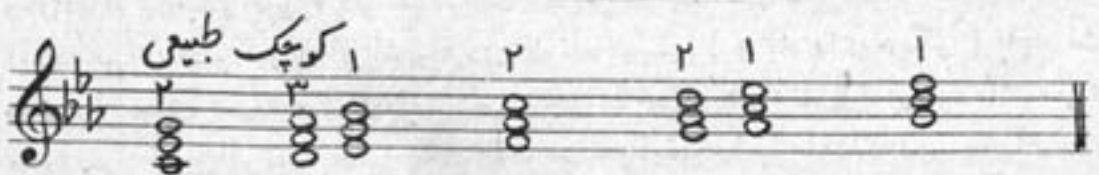
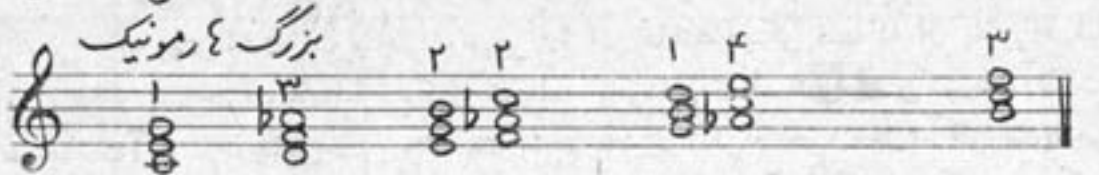
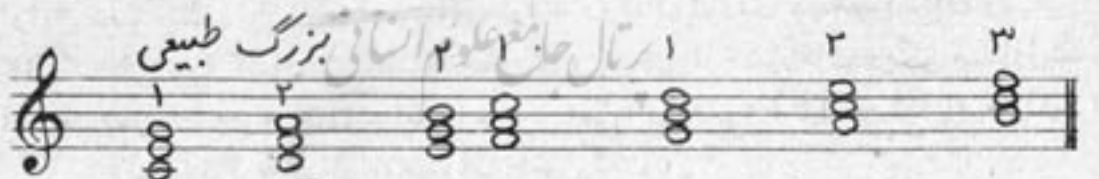
۲ - سه صدائی کوچک (پایه ، سوم کوچک و پنجم درست)

۳ - سه صدائی کاسته (پایه ، سوم کوچک و پنجم کاسته)

۴ - سه صدائی افزوده (پایه ، سوم بزرگ و پنجم افزوده)

در زیر سه صدائی‌های درجه‌های يك تا هفت شکل‌های پنجگانه تنالیت

های بزرگ و کوچک که از نت دو شروع میشوند نشان داده میشود:

از ۳۵ سه صدائی درجه‌های گوناگون شکل‌های پنجگانه تن‌های بزرگ و کوچک به ترتیب : ۱۲ سه صدائی بزرگ ، ۱۲ سه صدائی کوچک ، ۸ سه صدائی کاسته و ۳ سه صدائی افزوده میباشند .

پس هر سه صدائی بزرگ روی ۱۲ درجه ، هر سه صدائی کوچک روی ۱۲ درجه ، هر سه صدائی کاسته روی ۸ درجه و هر سه صدائی افزوده روی ۳ درجه شکل‌های پنجگانه تن‌های گوناگون بزرگ و کوچک میتوانند قرار داشته باشند . برای نمونه سه صدائی‌های چهارگانه‌ای که پایه آنها نت « دو » میباشد در زیر آورده ، وابستگی آنها را به تن‌های گوناگون بزرگ و کوچک نشان میدهیم :

۱- هنر جویان سه صدائی‌های چهارگانه‌ای را که نت پایه آنها نت دیگری باشد در نظر گرفته وابستگی آنها را به تن‌های گوناگون بزرگ و کوچک ، نخست با نوشتن و سپس با تجسم در ذهن خود باید تمرین نمایند .

پاورقی جدول صفحه مقابل

۱- بهتر است عادت کنیم بروش مکتب « سل فا » « Tonic solfa » که از سال ۱۸۴۰ توسط « جان کورون » « John Curwen » در انگلستان و از اوایل سده بیستم با دیگر گونی‌هایی توسط زولتان کودای در مجارستان و سپس در کانادا ، فنلاند و کشورهای آسیای خاوری و برخی از کشورهای دیگر متداول شده است نت « سل » را « س » (Sol - So) و نت « سی » را « تی » (Si - Ti) میخوانیم ، دلیل آنرا به کوتاه ، میتوان چنین گفت ،

که بهتر است نت پنجم موسیقی را نیز مانند دیگر نتها که از يك حرف بی صدا و يك حرف باصدا تشکیل شده‌اند بخوانیم تا امکان بیشتر کشیدن آن نت هم بدست آید . همچنین در پیوند نت پنجم به ششم تکرار حرف « ل » آخر نت پنجم و « ل » اول نت ششم بویژه در تقسیم‌های ریزتر موجب ناراحتی گفتار نکردد ، دیگر اینکه برای جلوگیری از اشتباه در کوتاه نویسی (و بحث‌های دیگر) باید نت هفتم را بجای « سی » ، (که مانند نت پنجم با حرف « س » شروع میشود) ، « تی » بخوانیم . بدین ترتیب بهتر است هفت نت موسیقی را با نامهای زیر بخوانیم :

	۱	۲	۳	۴
بزرگ طبیعی	دو I سُ IV فا V	تی بجل II لا بجل III می بجل VI	VII بجل	
بزرگ هارمونیک	دو I فا V	لا بجل III سُ IV	تی بجل II VII بجل	VI می
کوچک طبیعی	لا III می VI VII	دو I سُ IV فا V	II تی بجل	
کوچک هارمونیک	فا V می VI	دو I سُ IV	II تی بجل VII بجل VII (دو دیز)	III لا
کوچک ملودیک	سُ IV فا V	دو I تی بجل II	VI می بجل VII بجل VII (دو دیز)	III لا

بصورت اصلی: دو - ر - می - فا - س - لا - تی
Ti - La - So - Fa - Mi - Re - Do

بصورت کوتاه: د - ر - م - ف - س - ل - ت
T - L - S - F - M - R - D